

החוג להיסטוריה – אוניברסיטת תל-אביב / חורף 2017

התהוותה של אירופה:

משלהי העולם העתיק אל ראשית העת החדשה המוקדמת

שיעור בהנחיית פרופ' גדי אלגזי

עוזר הוראה בקורס: מר עודד זרחיה: zrachia.oded@gmail.com

* ראו חומרי עזר נוספים באתר הקורס!

א. מורשת העולם העתיק: כנסייה ואימפריה

- [1] אביעד קלינברג, הנצרות מראשיתה ועד הרפורמציה (תל אביב: האוניברסיטה המשודרת/משרד הביטחון, 1995), עמ' 9–38
- [2] אורה לימור ויצחק חן, ראשיתה של אירופה: מערב אירופה בימי הביניים המוקדמים, כרך א (רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, 2003), עמ' 69–96 (הגדרת האמונה; הנזירות הנוצרית)

ב. מגעים חברתיים ובניית תרבות בימי-הביניים המוקדמים (500–1000)

- [3] זאב רובין, התנצרותה של אירופה (תל אביב: האוניברסיטה המשודרת/משרד הביטחון, 1991), עמ' 35–49, 83–97.

ג. כיבושים, התפשטות והתיישבות (1000–1350)

- [4] איריס שגריר, מסעי הצלב: היסטוריה והיסטוריוגרפיה (רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, 2014), עמ' 270–277, 301–333
- [5] רוברט בארטלט, התהוותה של אירופה, מאנגלית: אלון אשפר (ירושלים: מוסד ביאליק, 2015), פרק 4, עמ' 94–113 ("דמות הכובש"). המקור: Robert Bartlett, "The Image of the Conqueror", in: *The Making of Europe: Conquest, Colonization and Cultural Change, 950-1350* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1993), pp. 85–105

ד. התהוות הכנסייה בימי הביניים התיכונים (1000–1350)

- [6] אביעד קלינברג, "הכנסייה והסקרמנטים", בתוך: הנצרות מראשיתה ועד הרפורמציה, עמ' 70–78
- [7] ריצ'ארד סאת'רן, "האפיפיורות", בתוך: גאולה וכוח: לתולדות הנצרות בימי-הביניים, ערך ותרנגם: אביעד קלינברג (תל אביב: ספרי תל אביב, 1999), עמ' 40–92. המקור: Richard W. Southern, *Western Society and the Church in the Middle Ages* (Harmondsworth: Penguin, 1970), pp. 91–169
- [8] קרוליין ביינס, "פסלים בוכים ולחם מְדַמָּם: מעשי נסים בימי-הביניים המאוחרים", זמנים 105 (2009), עמ' 4–15.

ה. דמוגרפיה, משפחה, שארות

- [9] R. Schofield, "Family and Community", in S. H. Rigby (ed.), *A Companion to Britain in the Later Middle Ages* (Oxford: Blackwell, 2003), pp. 28–39
- [10] Sheldon J. Watts, *A Social History of Western Europe 1450-1720* (London: Hutchinson, 1984), pp. 45–47
- [11] Judith M. Bennett, "Public Power and Authority in the Medieval English Countryside," in: *Women and Power in the Middle Ages*, ed. by Mary Erler and Maryanne Kowaleski (Athens and London: University of Georgia Press, 1988), pp. 18–36

ו. איכרים וסניורים, הכפר והאחוזה

- [12] N.J.G. Pounds, "Agriculture and Rural life", in: *An Economic History of Medieval Europe*, 2nd ed. (London/New York: Longman, 1994), pp. 164–222

ז. פטרונים ובני-לוויה, אדונים וואסאלים: מבני יסוד של ההיסטוריה הפוליטית

[13] מארק בלוך, החברה הפיאודלית, תרגום: אורה גרינגרד, עריכה מדעית: אריה גראבויס (ירושלים: מאגנס, 1988), עמ' 389–423.

קריאת רשות (היסטוריה פוליטית, 1500–1000): N.J.G. Pounds, *An Historical Geography of Europe* (Cambridge: Cambridge University Press, 1990), pp. 112–119, 142–146.

ה. עיר ועיור, מסחר ומלאכה

[14] N.J.G. Pounds, *An Historical Geography of Europe*. (Cambridge: Cambridge University Press, 1990), pp. 123–131.

ט. האוניברסיטה והסכולסטיקה

[15] אביעד קלינברג, הנצרות מראשיתה ועד הרפורמציה (תל אביב: משרד הביטחון – ההוצאה לאור, 1995), עמ' 121–131.

[16] אלכסנדר מריי, "הסולם האוניברסיטאי" [תרגום: עודד רבינוביץ]. המקור: Alexander Murray, *Reason and Society in the Middle Ages* (Oxford: Clarendon Press, 1978), pp. 213–233.

י. לאחר המוות השחור: תמורות בשלהי ימי-הביניים (1600–1350)

[17] יוג'ין פ' רייס (הבן) ואנתוני גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה 1460–1559 תרגום: עדי הירש-גינזבורג (תל אביב, 2000), פרק 2, "צמיחה כלכלית", פרק 1, סעיף 1, "הדפוס" [עותק מתוקן באתר הקורס];

[18] נטלי זימון דיוויס, "הדפוס ופשוטי העם", זמנים 71 (קיץ 2000), עמ' 20–35 (המקור: Natalie Zemon Davis, *Society and Culture in Early Modern France* (Stanford, 1975), pp. 189–226).

יא. ז'אן ד'ארק

יב. ההתפשטות אירופית והמסחר עולמי (1630–1450)

[19] יוג'ין פ' רייס (הבן) ואנתוני גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה 1460–1559 (תל אביב, 2000), פרק 1, סעיפים 2 ("דפוס הלוחמה") 5–6 "מסעות הגילויים הפורטוגליים" ו"העולם החדש" [עותק מתוקן באתר הקורס]

יג. תיקון גוף הכנסייה: רפורמציה, קונטרה-רפורמציה, מלחמות דת (1630–1500)

[20] יוג'ין פ' רייס (הבן) ואנתוני גרפטון, אירופה בראשית העת החדשה 1460–1559 (תל אביב, 2000), פרק 4, סעיפים 1–5, "המדינה"; פרק 5, "מהפכה ורפורמציה בכנסייה: שאלת הסמכות"; פרק 6, סעיפים 1–2 ("מהפכה ורפורמציה") [עותק מתוקן באתר הקורס]